

Sekce správní
Odbor správy majetku

č.j.: 2013 / 758 / 420

Výroční zpráva

**Archivu České národní banky
za rok 2012**

Sídlo archivu:

Česká národní banka, Na Příkopě 28, Praha 1, PSČ 115 03
tel. spojení: 224 413 710, 224 412 351, 224 413 759, 224 412 403
e- mail: archiv@cnb.cz

Zřizovatel archivu:

Česká národní banka, Na Příkopě 28, Praha 1

Archiv České národní banky je organizačně začleněn do referátu archivních a spisových služeb odboru správy majetku Sekce správní.

Akreditace podle zákona č. 499/2004 Sb.:

Rozhodnutí odboru archivní správy MV ČR o akreditaci archivu č.j. AS-93/1-2005 ze dne 24. dubna 2005.

I. Personální podmínky archivu:**Vedení archivu:**

- ředitel sekce správní
- ředitel odboru správy majetku
- vedoucí referátu archivních a spisových služeb

Počet pracovníků:

ústředí ČNB: 6 pracovníků

Z celkového počtu šesti zaměstnanců archivu mají čtyři pracovníci odborné vysokoškolské vzdělání, tři se zaměřením na archivnictví a jeden na historii.

Funkční zařazení pracovníků:

Funkční zařazení pracovníků Archivu ČNB je upraveno vnitřním předpisem České národní banky.

II. Celkové množství uložených archiválií

Počet fondů a sbírek: 60

Počet běžných metrů celkem: 6.594,56 bm.

Stupeň zpracovanosti archivních souborů dle evidence PEVA:

- zpracováno – 1.858,91 bm – tj. 28,19% (38 archivních fondů)
- nezpracováno – 4.691,15 bm – tj. 71,81% (22 archivních fondů)

Počet archivních pomůcek: 43

Přehled evidenčních údajů k 31. 12. 2012
Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

	počet arch. souborů celkem	metráž celkem (bm)	z toho nezpracováno (bm)	z toho zpracováno (bm)	z toho inventarizováno (bm)	počet pomůcek
Archiv ČNB	60	6.594,56	4.735,65	1.858,91	252,73	43

III. Výběr zpracování a využívání archiválií**1. Výběr archiválií:**

Archiv ČNB dohlížel v průběhu roku 2012 na provedení skartačního řízení v České národní bance a vystavil 11 skartačních protokolů pro jednotlivé organizační útvary ČNB. V průběhu skartačních řízení bylo posouzeno 1.212,1 bm písemných dokumentů. Část z nich

byla vyřazena, u části byla prodloužena skartační lhůta v souvislosti s trvajícím úřední potřebou organizačních útvarů ČNB. Vybrané archiválie byly převzaty Archivem ČNB.

Do fondu České národní banky bylo přijato v ústředí 39,16 bm dokumentů (386 úložných jednotek) a na pobočkách 5,34 bm archiválií (59 úložných jednotek). Celkem tedy fond České národní banky vzrostl o 44,5 bm archivních dokumentů (225 úložných jednotek).

Výkony v roce 2012
Výběr archiválií a delimitace archiválií, celkové vnější změny

	Posouzeno celkem (bm)	Celkem vyřazeno		Počet protokolů o výběru § 3. odst. 1 + 2	
		v bm	v %	skartační řízení	mimo skart. řízení
Archiv ČNB	757,1	712,6	94,1	11	-

2. Zpracování archiválií:

V průběhu roku 2012 zaměstnanci Archivu ČNB pokračovali v převodu inventářů archivních fondů do elektronické podoby za použití informačního systému ISAI (modul Pořádání), který byl vyvinut pro Archiv České národní banky firmou Bach, s r.o., Olomouc.

Ve stádiu rozpracovanosti se k 31. 12. 2012 nacházejí tyto fondy:

- Živnostenská banka (ŽB)
- Státní banka československá (SBČS)
- Česká národní banka (ČNB)

Stupeň stávajícího zpřístupnění archivních souborů v elektronické podobě prostřednictvím Informačního Systému ArchIvu (ISAI) v modulu Vademecum:

- zpřístupněno – 40,65 % (55 archivních fondů)
- nezpřístupněno – 59,35 % (5 archivních fondů)

Archiv ČNB v současné době umožňuje badatelům elektronicky vyhledávat (fulltextově i kontextově) prostřednictvím modulu ISAI Vademecum ve více než 2.606 bm archiválií (230.534 inventárních jednotek), které se nalézají v jeho správě.

Na konci roku 2012 byl pro Archiv ČNB pořízen knižní skener, který bude sloužit k digitalizaci archivních fondů Archivu ČNB. Badatelská veřejnost bude moci využívat tímto způsobem získané studijní kopie archivních dokumentů již v roce 2013.

3. Využívání archiválií:

Badatelská agenda:

V průběhu roku 2012 se uskutečnilo v Archivu České národní banky 231 badatelských návštěv, při celkovém počtu 52 badatelů (z toho 1 zahraniční). Průměrná měsíční badatelská návštěvnost činila 19,25 návštěvy. Na jednoho badatele připadá průměrně téměř pět badatelských návštěv. V roce 2012 tak oproti roku 2011 došlo k nárůstu badatelských návštěv téměř o 9,5% a samotných badatelů o 13%.

Nejčastěji studují v Archivu České národní banky studenti vysokých škol, zejména ekonomického, historického a právního směru, vysokoškolští učitelé (zejména VŠE a FFUK) a pracovníci odborných vědeckých pracovišť. V průběhu roku 2012 se dále zvýšil počet soukromých badatelů, kteří navštívili Archiv ČNB. Jednalo se o 22 osob (tzn. 42%).

Nejvíce studovanými tématy v Archivu České národní banky v roce 2012 byly otázky vývoje hospodářské a měnové politiky Československa a správních institucí, které se věnovaly jejich provádění. Badatelsky atraktivními se stala témata věnující se aktivitám některých bývalých komerčních bankovních subjektů (např. Bankovní dům Petschek, Bankovní dům Rothschild). Dále probíhalo v Archivu ČNB zkoumání osudů zabaveného židovského majetku v době okupace. Stejně tak se zvýšil zájem o zkoumání historie významných československých společností v koncernech československých bank (ČKD, filmové společnosti, společnosti v oblasti cementárenství).

Z menšinových témat je možné zmínit zkoumání osudů předních osobností československého bankovníctví, a to zejména s ohledem na genealogické zájmy badatelů nebo hospodářských jevů ve světě. Stejně jako v roce 2011 vzrostl počet badatelů studujících československý finanční systém po roce 1948 (např. peněžní reforma 1953, devizové agendy SBČS apod.).

Vyřízená korespondence:

Archiv ČNB vyřídil v průběhu roku 2012 celkem 179 písemných dotazů (analogových či digitálních). Z toho 18 se týkalo majetkoprávních otázek, tzv. reklamací. Zbylých 161 rešerší poskytlo žadatelům nejčastěji informace o historických směnných kursech československé měny, a nebo se věnovalo historické problematice (vývoj české a československé měny a českého a středoevropského bankovníctví). Značnou část agendy tvořily také dotazy na platnost vkladních knížek a cenných papírů zejména z doby před rokem 1953.

Řadu dotazů klientů zodpovídají pracovníci Archivu ČNB přímo, a to telefonicky nebo formou osobních konzultací. Nezanedbatelná část dohlédací agendy je též vykonávána pro jednotlivé organizační útvary ČNB.

Využívání archiválií a provoz badatelný v roce 2012

	počet badatelů	z toho cizinci	badatelské návštěvy	rešerše pro		digitální kopie
				úřední potřebu	soukromou potřebu	
Archiv ČNB	52	1	231	83	96	-

4. Odborné a společenské aktivity archivu:

V roce 2012 se zaměstnanci Archivu ČNB zúčastnili vědeckých konferencí a workshopů pořádaných Evropskou asociací pro bankovní a finanční historii – EABH (European Association for Banking and Financial History). Výroční konference Evropské asociace, která se konala pod záštitou rumunské centrální banky ve dnech 7. – 8. června 2012 v Bukurešti, se zaměřila na problematiku státních zásahů do finančního sektoru a jeho pozici v rámci centrálně plánovaných ekonomik („Public Policies & the Direction of Financial Flows“). Součástí programu konference byl workshop (6. června), který se zabýval reflexí zaměstnanecké politiky a aktivit samotných zaměstnanců v písemnostech finančních institucí uložených ve fondech archivů těchto institucí („Archives and the People. Recording Working Life in Financial Institutions“). Na jeho organizační přípravě se podílel i jeden zaměstnanec ČNB.

Dne 23. listopadu 2012 se Archiv ČNB aktivně zúčastnil prvního z plánované série workshopů, které se věnují problematice legislativy spisové a archivní služby ve vztahu k finančním institucím v Evropě („Archival Legislation for Finance in Europe/ALFF“), který uspořádala EABH.

Od roku 2009 je Archiv České národní banky zastoupen i v jednom z vrcholných orgánů EABH – Academic Advisory Council (AAC), který připravuje vědecký program asociace a koordinuje její odborné projekty. V průběhu roku 2012 se konalo jedno zasedání AAC (6. června 2012). Archiv ČNB je dále zastoupen i ve sboru koordinátorů iniciativy EABH Corporate Culture Memory Task Force, která monitoruje stav finančních archivů v jednotlivých evropských státech.

Mezinárodní spolupráce Archivu České národní banky se realizuje i na půdě Evropské centrální banky. Ve dnech 13. – 14. září 2012 proběhlo v Lisabonu již 3. zasedání pracovní skupiny ESCB Information Management Network, jejímž úkolem je rozvíjet vzájemnou spolupráci mezi archiváři, records managery a knihovníky centrálních bank Evropské Unie.

Zaměstnanci Archivu České národní banky se společně s informatiky České národní banky zúčastnili dne 4. října 2012 tradiční konference věnované problematice dlouhodobého uchování elektronických dokumentů pod názvem „Co po nás zbude“, která se konala v Národním archivu v Praze. V rámci propagace archivních fondů České národní banky se jeden zaměstnanec aktivně zúčastnil konference „Počátky sportu v Království českém“, kterou uspořádalo Národní muzeum (Archiv tělesné výchovy a sportu) v Praze dne 8. listopadu 2012.

Zaměstnanci Archivu České národní banky se také účastní jednání některých významných odborných společností zaměřených na oblast hospodářských dějin a archivnictví. Jedná se o Společnost pro hospodářské a sociální dějiny a Českou archivní společnost. Jeden zaměstnanec Archivu ČNB zasedá ve výboru odborné tematické sekce specializovaných archivů České archivní společnosti.

Zaměstnanci Archivu ČNB se účastní zasedání některých odborných pracovních skupin, jejichž práci organizuje odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR. V roce 2012 se jednalo o rozšířenou pracovní skupinu pro nová „Základní pravidla pro zpřístupňování archiválií“ a dále „Pracovní skupinu pro zpracování návrhů řešení problematiky zajištění odborné správy dokumentů, nacházejících se v komerčních spisovnách, na jejichž ukládání je veřejný zájem“. Jeden zaměstnanec Archivu ČNB participuje na činnosti redakční rady sborníku *Paginae historiae*, jenž vychází při Národním archivu ČR.

Archiv České národní banky se podílí i na aktivitách spojených s činností Expozice České národní banky (stálá výstava „Lidé a peníze“), která seznamuje veřejnost s činností centrální banky státu ČNB. V roce 2012 nabídl Archiv ČNB některé ze svých archivních dokumentů pro účely výstavy „Lidice žijí“, kterou připravil Státní oblastní archiv v Praze (11. 5 – 27. 6. 2012). V souvislosti s ní provedl také rozsáhlá šetření ohledně poválečných účtů Společnosti pro obnovu Lidic. Výstava pořádaná Národním technickým muzeem (Archivem architektury a stavitelství) a Velvyslanectvím USA v Praze pod názvem „Rezidence Otto Petschka – Dvě tváře velkopodnikatelské vily“, která byla zahájena dne 28. listopadu 2012, umožnila vystavení kopií obrazových archivních dokumentů uložených v Archivu České národní banky.

Dne 19. března 2012 se také uskutečnily dvě prezentace archivních dokumentů pro frekventanty Univerzity třetího věku Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

5. Publikační činnost:

Příspěvky do odborných periodik a odborné přednášky

a) odborné studie

Kunert Jakub: Aktivity Archivu České národní banky a jeho právních předchůdců na poli zpřístupňování dokumentů bankovní povahy, In: Zpravodaj české informační společnosti, č. 52, 2012, s. 56 – 67.

Sedláčková Helena: Mramorová křtitelnice v kostele Povýšení sv. Kříže v Doubravníku, In: Náchodsko od minulosti k dnešku, č. 7, 2012, s. 317-324.

b) odborné přednášky

Kunert Jakub - Sedláčková Helena: Archival sources on the history of bank employees in the Archive of the Czech National Bank, přednáška na workshopu EABH „Archives and the People. Recording Working Life in Financial Institutions“ dne 7. 6. 2012.

Kunert Jakub: „Dalekosáhlý jest význam sportu pro každého pracujícího člověka“ Klub úředníků Živnostenské banky a sportovní aktivity jeho členů na stránkách Věstníku Klubu úředníků Živnostenské banky, přednáška na konferenci „Počátky sportu v Království českém“ dne 8.11.2012.

Kunert Jakub: „Archival and records management legislation for financial institutions in the Czech Republic“, přednáška na workshopu EABH „Archival Legislation for Finance (ALFF) in Europe“ dne 23. 11. 2012.

Sedláčková Helena: Pohřební štíty z kostela Povýšení sv. Kříže v Doubravníku, přednáška v rámci Pernštejnského roku, pořádaného MÚ v Doubravníku dne 24.11. 2012.

6. Odkaz na webové stránky archivu:

http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/archiv_cnb/

e-mailová adresa Archivu České národní banky: archiv@cnb.cz

IV. Stav archiválií

Vzhledem k tomu, že archivní fondy Archivu České národní banky jsou v současné době uloženy v nově zbudovaných archivních depotech, které plně vyhovují požadavkům pro uložení archiválií, je fyzický stav spravovaných archivních fondů dobrý a nedochází k jejich dalšímu poškození. K částečnému poškození šesti fondů došlo ještě před jejich novým uložením v rekonstruovaných archivních depotech budov poboček České národní banky.

V. Konzervace a restaurování archiválií

Archiv České národní banky nemá vlastní konzervátorskou dílnu. Pokud by byl nutný u spravovaných archiválií konzervátorský nebo restaurátorský zásah, byly by na tyto práce archivem nárokovány finanční prostředky z rozpočtu České národní banky.

V Praze 25. února 2013

Ing. Zdeněk Virius v.r.
ředitel sekce správní

Ing. Michael Šatra v.r.
ředitel odboru správy majetku